

Höstsådda arealer

2003

JO0604

A. Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Jord- och skogsbruk, fiske

A.2 Statistikområde

Jordbrukets produktion

A.3 Statistikprodukten ingår i Sveriges officiella statistik

A.4 Ansvarig

Myndighet/organisation: Jordbruksverket

551 82 Jönköping

Kontaktperson: Hans Jönrup

Telefon: 036 - 15 59 33

Telefax: 036 - 34 01 96

e-post: hans.jonrup@sjv.se

A.5 Producent

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån

MR/LEP

701 89 Örebro

Kontaktperson: Olle Funcke

Telefon: 019 - 17 60 51

Telefax: 019 - 17 64 17

e-post: olle.funcke@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger ej

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100).

Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen om officiell statistik (2001:99) och tillhörande förordning 2001:100.

A.8 Gallringsföreskrifter

Arbete med framtagning pågår

A.9 EU-reglering

Ingen formell EU-reglering från EUROSTAT men uppgifterna efterfrågas ändå.

A.10 Syfte och historik

Sedan 1968 har uppgifter om höstsådda arealer årligen insamlats i anslutning till annan skördestatistik. Informationen är en tidig prognos av kommande års arealer (skördar) av höstvet, höstråg, rågvete, höstkorn samt höstraps och höstrybs. Detta även om arealer utvintrar och omfattningen av utvintringen varierar mycket mellan olika år. Informationen är värdefull även för planering av åtgång av utsäde och gödselmedel vid kommande vårsådd.

A.11 Statistikanvändning

Statistikens användare är främst:

Jordbruksverket: Internationell rapportering, marknadsbevakning, export/importplanering, uppföljning på miljöområdet, beredskapsplanering, underlag för jordbrukspolitiska bedömningar,

Lantbruksuniversitet, lantbruksskolor: Rådgivning, forskning, försök, undervisning, förädling, underlag för kalkyler m.m.,

Länsstyrelserna: Rådgivning,

Övrig användning: Uppgifterna ingår som en del i den allmänna information som den officiella statistiken skall täcka in. Användare här är bl.a. massmedia och allmänhet.

A.12 Uppläggning och genomförande

Uppgiftsinsamlingen sker genom intervjuer av jordbrukare vid de jordbruksföretag som ingår i urvalet. Jordbrukarna erhåller i mitten av augusti ett brev med information om undersökningen. Uppgifter om årets höstsådda arealer av spannmåls- och oljeväxtgrödor samlas därefter in per telefon av SCB:s intervjuare i anslutning till uppgiftsinsamling om skördeutfallet.

A.13 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Inga förändringar planeras inför år 2004.

B. Kvalitetsdeklaration

0 Inledning

Denna statistik redovisar 2003 års höstsådda arealer, både för riket totalt och med regional uppdelning. Statistiken baseras på uppgifter som samlas in via en intervjuundersökning med ett urval bestående av ca 3 900 lantbrukare.

1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

- höstsådda arealer 2003

1.1.1 Objekt och population

Objekten utgörs av lantbruksföretag med odling av undersökningsgrödorna.

Populationen utgörs av företag som ingår i Jordbruksverkets administrativa stödregister (IAKS) och har mer än 5,0 hektar åkermark.

1.1.2 Variabler

- Höstsådd areal uttryckt i hektar

1.1.3 Statistiska mått

- Totaler

1.1.4 Redovisningsgrupper

Grödinndelning:

Spannmål: höstvetete, höstråg, höstkorn och rågvete

Oljeväxter: höstraps och höstrybs

Områdesindelning:

Län, produktionsområden och hela riket.

1.1.5 Referenstider

Hösten aktuellt år

1.2 Fullständighet

Undersökningen beskriver höstsådda arealer, med de begränsningar urvalet av objekt (lantbruksföretag) och vald metod sätter.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

I denna undersökning förekommer urvalsfel, täckningsfel, mätfel och bortfallsfel. Av dessa fel torde i första hand urvalsfelen men till viss del även mätfelen påverka tillförlitligheten i statistiken. Tillförlitligheten mäts kvantitativt enbart genom redovisning av precisionen (relativa medelfelet i procent) i skattningarna, vilket främst avspeglar urvalsfel och effekten av andra slumpmässiga fel, däremot inte systematiska fel såsom bortfallsfel eller mätfel.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Som urvalsram används Jordbruksverkets administrativa register för stödutbetalning, IAKS. Från detta register hämtas ett urval av lantbruk för att ingå i uppgiftsinsamlingen. Populationen utgörs av lantbruksföretag med mer än 5,0 hektar åkermark. Från och med 2002 års undersökning används det aktuella årets uppgifter om lantbruksföretag och grödarealer som underlag för urvalet. Totalt uttogs 4 350 undersökningsenheter (UE). En UE motsvarar ett jordbruksföretag. De uttagna företagen är fördelade på 101 skördeområden (SKO) av rikets samtliga 106 SKO. Undantag gjordes för 5 fjällbygdsområden där praktiskt taget ingen odling av spannmål, ärter eller oljeväxter förekommer. Urvalet är draget som ett stratifierat pareto π ps-urval med SKO som strata. Varje företags urvalssannolikhet beror på företagets areal av undersökningsgrödorna samt dess grödfördelning. Stor areal av de aktuella undersökningsgrödorna ger ökad sannolikhet att komma med i undersökningen.

I undersökningen av höstsådda arealer används ett delurval av det urval som används vid undersökningen av skördens storlek. Intervjun gällande höstsådden omfattar endast företag i Götaland, Svealand samt Gävleborgs län. De fyra nordligaste länen har uteslutits därför att höstsådd där endast förekommer i obetydlig omfattning. År 2003 utvaldes 3 934 UE för undersökningen av höstsådd.

2.2.2 Ramtäckning

Urvalsramen utgörs av företag i 2003 års IAKS, vilket medför att över- och undertäckning som beror på förändringar i företagsbeståndet minskats till en marginell nivå.

Arealer utanför IAKS bedöms för undersökningsgrödorna vara av liten betydelse.

2.2.3 Mätning

Mätfel: Uppgiftslämnarfel och eventuella intervjuareffekter kan ej kvantifieras.

2.2.4 Svartsbortfall

Bortfallsfel: Bortfallet beräknas till 4,7 procent och orsakas av att arealuppgifter ej erhållits från alla företag. Detta bedöms inte leda till några systematiska fel.

2.2.5 Bearbetning

Uppgifterna granskas och dataregistreras vid SCB. I samband med bearbetning av uppgifterna görs manuella och maskinella kontroller. Vid behov tas förnyad kontakt med uppgiftslämnarna. Säkerheten i bearbetningsprocessen bedöms vara god.

2.2.6 Modellantaganden

Arealen höstsådd antas utgöra samma genomsnittliga andel av total spannmålsareal inom svartsbortfallet som bland övriga urvalsenheter. Med det aktuella svartsbortfallet på 4,7 procent torde detta påverka resultatet i endast liten grad.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

I statistiska undersökningar som grundar sig på urval är urvalsfelet en väsentlig felkälla. Osäkerheten anges som medelfel. I medelfelet ingår även effekten av andra slumpmässiga fel. Medelfelet anges i procent och visar urvalsfelets storlek i förhållande till det skattade värdet. För en skattad areal på exempelvis 50 000 hektar och ett medelfel på 3,0 procent kan man med liten felrisk (5 procent) säga att intervallet $50\ 000 \pm 2 \times 1\ 500$ (dvs. 47 000 - 53 000 hektar) innesluter den verkliga arealen.

För att resultat skall redovisas krävs att det finns minst 10 observationer för grödan och att medelfelet är högst 35 procent.

3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Höstsådda arealer publiceras årligen

3.2 Framställningstid

Resultaten publiceras vid månadsskiftet november/december.

3.3 Punktlighet

Publicering sker enligt publiceringsplan för Sveriges officiella statistik. Vissa mindre avvikelser kan förekomma beroende på att sådden ibland försenas till följd av årsmånen.

Höstsådda arealer 2002 publicerades den 26 november 2002 (JO 18 SM 0201)

4 Jämförbarhet och sam användbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Undersökningar om höstsådda arealer har genomförts och publicerats årligen av SCB. Jämförbarheten mellan åren är god. Den länsammanslagning som skett (Skåne 1997, Västra Götalands län 1998) medför dock försämrad jämförbarhet mellan år för berörda län.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Höstsådda grödor utsätts under vinter och vår för väderlekens påfrestningar. Grödor som tar stor skada eller utvintrar helt körs i regel upp på våren. Oftast

sker då omsådd med annan gröda. Utvintringens omfattning varierar avsevärt mellan olika år och olika delar av riket. Grödarealer som redovisas följande år från t.ex. beräkningar som grundar sig på uppgifter från Jordbruksverkets administrativa register för stödutbetalningar är därför i allmänhet lägre än vad höstsådden visar.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

Urvalsramen används också för ett flertal andra undersökningar. Definitionen av jordbruksföretag är gängse, liksom indelningen i grödor och regioner. God sammanvändbarhet med annan jordbruksstatistik torde föreligga.

5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Statistiken publiceras årligen i statistiska meddelanden (SM-serie JO) och i vissa fall också genom pressmeddelanden. Publicering sker på Jordbruksverkets webbplats www.sjv.se under Statistik & fakta och på SCB:s webbplats www.scb.se under Jord- och skogsbruk, fiske.

Statistiska meddelanden inom området jordbruksstatistik trycks fr.o.m. år 2002 inte längre upp för distribution. I stället för att prenumerera på tryckta Statistiska meddelanden finns det möjlighet att, vid varje tillfälle som officiell jordbruksstatistik publiceras, utan avgift erhålla ett meddelande om detta per e-post tillsammans med publikationen i pdf-format. De som önskar ingå i denna form av prenumerationservice skall sända en anmälan per e-post till gunilla.thorsell@sjv.se.

Enskilda exemplar av publikationerna kommer också att kunna erhållas som papperskopior till ett pris av 50 kr per exemplar. Dessa kan vid varje enskilt fall beställas av Marjatta Niemi tel: 036 – 15 59 34, fax: 036 – 34 01 96, post: Jordbruksverket, 551 82 Jönköping, e-post: marjatta.niemi@sjv.se.

5.2 Presentation

Resultaten presenteras i form av tabeller, diagram och kommenterande text.

5.3 Dokumentation

Dokumentation sker i Statistiska meddelanden och i PM-serien PM M/LEP vid SCB.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Primärdata som ej gallrats finns arkiverat vid Riksarkivet eller för senare år sparad vid SCB i avvaktan på arkivering eller gallring.

5.5 Upplysningstjänster

Vid frågor om statistiken kontaktas SCB:

Olle Funcke, telefon 019-17 60 51, e-post olle.funcke@scb.se

Gerda Ländell, telefon 019-17 68 07, e-post gerda.landell@scb.se

2003-11-21